

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 9CoP/45/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4120210911
Dátum vydania rozhodnutia: 26. 11. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Ingrid Radošická Vallová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4120210911.1

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Ingrid Radošickej Vallovej a členiek senátu JUDr. Kataríny Marčekovej a Mgr. Andrey Szombathovej-Polákovej, vo veci starostlivosti súdu o maloleté deti: C. S., nar. XX. XX. XXXX a X. S., nar. XX. XX. XXXX, obe bytom ako matka, v konaní zastúpené kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nitra, deti rodičov - matka T. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom S. XXXX, R., toho času L. a otca P. C. S., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. V. XXX/XX, N. T., zastúpený JUDr. Michalom Magdolenom, advokátom, so sídlom v Nitre, Farská 50, IČO: 50 105 566, o návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 2. novembra 2020 č. k. 35P/7/2020-101 a o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia v odvolacom konaní takto

rozhodol:

I. Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie, ktorým súd nariadil neodkladné opatrenie **p o t v r d z u j e**.

II. Odvolací súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zo dňa **23. novembra 2020 z a m i e t a**.

o d ô v o d n e n i e :

1. Na návrh matky súd prvej inštancie napadnutým uznesením nariadil neodkladné opatrenie v trvaní do právoplatného skončenia konania vo veci samej tak, že maloleté deti - C. S., nar. XX. XX. XXXX a X. S., nar. XX. XX. XXXX sa dočasne zverujú do osobnej starostlivosti matky T. S., nar. XX. XX. XXXX, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok. Otec P. C. S., nar. XX. XX. XXXX je povinný prispievať na výživu maloletého C. S. mesačne sumou 200 eur a na výživu maloletého X. S. mesačne sumou 150 eur do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky.

Svoje rozhodnutie odôvodnil ust. § 2 ods. 1 zák. č. 161/2015 Z. z. Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), § 324 ods. 1, 2, § 325 ods. 1, 2, § 328 ods. 1, § 329 ods. 1, 2, § 330 ods. 1, § 366 zák. č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), § 62 ods. 1, 2, § 76 ods. 1 Zákona o rodine, ako aj zisteným skutkovým stavom.

1.1. V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na návrh matky, ktorá sa domáhala nariadenia neodkladného opatrenia a to z dôvodu agresívneho správania jej manžela, ktoré eskalovalo za posledný rok spolužitia a vyústilo vo fyzické ubližovanie, keď dňa 17. 09. 2020 otec maloletých detí pod zámienkou vybavenia krstu vzal navrhovateľku do auta, následne ju z auta vytiahol, zbil po tele a tvári a ťahal ju za autom tak, že bola nútená sa obrátiť na linku pomoci pre obeť domáceho násilia. Dňa 30. 09. 2020 bola spolu s deťmi ubytovaná v C. T. L. K.. L. K., n. o. potvrdila súdu, že navrhovateľka spolu s maloletými deťmi je u nich ubytovaná a sú jej poskytované podporné a sociálne služby. Okresná prokuratúra v Nitre oznámila súdu, že na P. C. S. bolo dňa 01. 10. 2020 podané trestné oznámenie pre podozrenie zo zločinu týrania blízkej a zverenej osoby a dňa 06. 10. 2020 bolo odstúpené na OR PZ OKP Nitra na ďalšie konanie.

1.2. Súd dospel k záveru, že sú dané dôvody na nariadenie neodkladného opatrenia, na základe ktorého sa maloleté deti zveria do starostlivosti navrhovateľky do právoplatného skončenia konania vo veci samej. Považoval za osvedčené, že je tu potreba neodkladnej úpravy pomerov, keď z fotografií vidno, že navrhovateľka má poranenie tváre a rúk. Ďalej bolo potvrdené prijatie navrhovateľky spolu s deťmi do L. K., n. o., ako aj podanie trestného oznámenia na otca maloletých detí. Uvedené skutočnosti spĺňajú atribút vysokej miery pravdepodobnosti, že okolnosti sa udiali tak, ako ich vo svojom návrhu opísala navrhovateľka. Je nepochybné, že takéto spolužitie rodičov nie je prostredím pre zdravý fyzický a psychický vývin maloletých detí, pričom ide o dojča a batola, ktoré vzhľadom na nízky vek sú extrémne závislé od matky. Pre zdravý duševný vývin maloletých detí bude v ich najlepšom záujme zverenie matke až do právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, pretože táto má v L. K. vytvorené vhodné ubytovacie, personálne, ako aj poradenské podmienky na to, aby malolekým deťom zabezpečila riadnu výchovu. Podanie trestného oznámenia ho automaticky nediskvalifikuje z výchovy a osobnej starostlivosti, avšak vzhľadom na postoj k mladšiemu dieťaťu, o ktorom pochybuje, že je jeho, ako aj následný postoj k obojom deťom, keď vedel, že sa nachádzajú v L. K., n. o. neďávajú záruku za jeho riadnu starostlivosť a výchovu. Súd rozhodol tak, že je v najlepšom záujme maloletých detí ich dočasné zverenie do osobnej starostlivosti matke.

1.3. Matka sa svojím návrhom domáhala aj určenia výživného na maloleté deti. Súd mal za to, že sú splnené zákonné podmienky na nariadenie neodkladného opatrenia vo veci platenia výživného v nevyhnutnej miere, keďže navrhovateľka sa o deti osobne stará. Jej jediným príjmom je rodičovský príspevok vo výške 270 eur a rodinné prídavky na dve maloleté deti. Príjem otca je podľa navrhovateľky, ale aj lustrácii v Sociálnej poisťovni okolo 2.000 eur. Zároveň súd zistil, že otec na účtoch v peňažných ústavoch má účtovný zostatok viac ako 20.000 eur. Kritérium pre určenie výšky výživného je, že má postačovať aspoň na uhrádzanie základných nevyhnutných životných nákladov maloletého dieťaťa, keďže neodkladným opatrením sa určuje výživné iba v nevyhnutnej miere. Súd, vzhľadom na príjem otca približne vo výške 2.000 eur, ako aj s prihliadnutím na značnú výšku zostatku na jeho účtoch, zaviazal výživným vo výške ako to navrhovala matka, pričom súd nie je toho názoru, že by sa jednalo o neprimerane vysoké výživné, a to vzhľadom na oprávnené potreby maloletých detí, ako aj na schopnosti a možnosti otca. Súd bral do úvahy nevyhnutné výdavky maloletých detí, predovšetkým výdavky na stravu, oblečenie, hygienu, hračky a bývanie. Súd poukázal aj na vyjadrenie L. K., n. o. zo dňa 16. 10. 2020, z ktorého vyplýva, že otec priniesol deťom jednu tašku oblečenia, avšak matka uviedla, že to nie je oblečenie detí a nevie, komu patrí.

2. Uznesenie súdu prvej inštancie napadol v zákonnej lehote odvolaním otec, ktorý sa domáhal jeho zmeny a zamietnutia návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia. Namietal, že súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Namietal, že súd prvej inštancie pristúpil k citácii právnych predpisov upravujúcich inštitút neodkladného opatrenia, avšak opomenul uviesť ustanovenia zákona upravujúceho neodkladné opatrenie súvisiace s osobnou starostlivosťou o maloleté deti a to konkrétne ust. § 365 ods. 1, ako aj § 367 ods. 1 CMP. Mal za to, že závery súdu prvej inštancie sú založené na nesprávnych skutkových zisteniach a zároveň sú výsledkom nesprávneho právneho posúdenia.

2.1. V časti zverenia maloletých detí do osobnej starostlivosti matky poukázal na ust. § 365 ods. 1 a § 367 ods. 1 CMP a uviedol, že matka dňa 30. 09. 2020 opustila spolu s malolekými deťmi spoločnú domácnosť a ubytovala sa s nimi v L. K., n. o. Vzhľadom na to, že matka de facto v čase podania návrhu a v čase vydania uznesenia má deti vo svojej osobnej starostlivosti, tieto jej neboli odňaté, ani sa neocitli bez akejkoľvek starostlivosti, nie je zrejmé, na základe čoho súd prvej inštancie konštatoval, že v tomto smere je potrebná bezodkladná úprava pomerov a na podklade akého zákonného ustanovenia rozhodol, že deti, ktoré boli reálne v čase vydania uznesenia v osobnej starostlivosti matky, majú byť zverené do osobnej starostlivosti autoritatívnym rozhodnutím súdu. Je toho názoru, že výrok o zverení maloletých detí do osobnej starostlivosti matky je potrebné zrušiť.

2.2. Popiera skutkové tvrdenia matky o tom, že by mala byť týraná, pričom skutočným dôvodom odchodu zo spoločnej domácnosti bola odhalená nevera matky, sexuálne deviácie matky, jej závislosť na alkohole a podozrenia z užívania návykových a omamných látok. Všetky skutočnosti opísané matkou sa nezakladajú na pravde, sú vykonštruované v úmysle poškodiť ju v konaní o rozvoze manželstva. Matka na jednej strane tvrdí fyzické poranenia, avšak súdu nepredložila žiadnu lekársku správu o vyšetrení,

ani poškodenie zdravia nehlásila príslušným orgánom v čase tak, aby tieto mohli byť zdokumentované. Navrhol vypočuť svedkov Z. S., A. S. a Z. S., ktorí by sa vedeli vyjadriť k stavu, v akom odchádzala matka zo spoločnej domácnosti. Súd poukazuje na trestné oznámenie zo dňa 01. 10. 2020, avšak k dnešnému dňu, t. j. dva mesiace od podania trestného oznámenia neprišlo ani vznesenie obvinenia voči nemu. Najpodstatnejšiu považuje tú skutočnosť, že nebolo preukázané, a netvrdila to ani samotná matka, že by sa akokoľvek nevhodne správal voči maloletým deťom. Poukázal na to, že po pôrode prvého syna sa matka vyhovorila, že je unavená, že to nezvláda, dokonca bol i na materskej dovolenke s maloletým C., staral sa o neho, krmil ho, kúpil. Rovnako sa staral aj o maloletého X., keď v závere vzťahu bývali u jeho rodičov a to z dôvodu, aby zjednodušil matke život s maloletými deťmi. Dokonca, maloletý C. začal navštevovať škôlku 28. 09., 29. 09. a 30. 09., kam ho vozil a všetko sa zmenilo dňa 30. 09. 2020, kedy matka nasadla do taxíka a odišla s deťmi a do dnešného dňa svoje deti nevidel. Má eminentný záujem sa o deti naďalej riadne starať, čo mu je zo strany matky znemožňované. Vo vzťahu k deťom a v starostlivosti o ne neexistuje ani zmienka o nedostatku na jeho strane. Pokiaľ súd určil výživné, poukázal na tú skutočnosť, že na výživu matky a detí prispel sumou 500 eur dobrovoľne, preto nie je zrejmé, na základe čoho súd prvej inštancie konštatoval nevyhnutnosť a bezodkladnosť potreby určiť vyživovaciu povinnosť, pretože táto bola plnená z jeho strany dobrovoľne. Domáhal sa zrušenia neodkladného opatrenia, resp. jeho zmeny a zamietnutia návrhu matky na nariadenie neodkladného opatrenia.

3. Krajský súd v Nitre ako súd odvolací podľa § 34 CSP, po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 362 ods. 1 CSP), oprávnenou osobou, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 359 CSP), proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie, proti ktorému zákon odvolanie pripúšťa (§ 355 ods. 2 v spojení s § 357 písm. d/ CSP), po skonštatovaní, že podané odvolanie má zákonné náležitosti (§ 127 a § 363 CSP) preskúmal napadnuté rozhodnutie súdu prvej inštancie bez viazanosti rozsahom odvolania (§ 65 CMP) a bez viazanosti dôvodmi odvolania (§ 66 CMP), s prihliadnutím na prípadné vady konania pred súdom prvej inštancie, len ak by mali za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, ktoré odvolací súd nezistil (§ 67 CMP), bez potreby zopakovania alebo doplnenia dokazovania (§ 68 CMP), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie otca nebolo dôvodne podané, preto uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne potvrdil podľa ust. § 387 ods. 1 CSP.

4. Odvolací súd sa v danej právnej veci v celom rozsahu stotožňuje so zisteným skutkovým stavom veci súdom prvej inštancie, keď súd prvej inštancie na základe vykonaných dôkazov zistil rozhodujúce skutočnosti právne významné pre rozhodnutie vo veci, na ich základe dospel k správnym skutkovým zisteniam, pokiaľ ide o posúdenie uplatneného právneho nároku, ako i s právnymi závermi súdu prvej inštancie vo veci, preto napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil ako vecne správne podľa § 387 ods. 1 CSP a odvolanie otca nepovažoval za dôvodné a to z dôvodov nižšie uvedených.

5. Podľa § 387 odsek 1 CSP odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

6. Podľa § 2 odsek 1 CMP na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku, ak tento zákon neustanovuje inak.

7. Podľa § 360 odsek 1 CMP neodkladné opatrenie možno nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

8. Podľa § 324 odsek 1 CSP pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení súd môže na návrh nariadiť neodkladné opatrenie.

9. Podľa § 325 odsek 1 CSP neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

9.1. Podľa § 325 odsek 2 CSP neodkladným opatrením možno strane uložiť najmä, aby: a/ poskytla aspoň časť pracovnej odmeny, ak ide o trvanie pracovného pomeru a navrhovateľ zo závažných dôvodov nepracuje, b/ zložila peňažnú sumu alebo vec do úschovy na súde, c/ nenakladala s určitými vecami alebo právami, d/ niečo vykonala, niečoho sa zdržala alebo niečo znášala, e/ nevstupovala dočasne do domu alebo bytu, v ktorom býva osoba, vo vzťahu ku ktorej je dôvodne podozrivá z

násilia, f/ nevstupovala alebo iba obmedzene vstupovala do domu alebo bytu, na pracovisko alebo iné miesto, kde býva, zdržiava sa alebo ktoré pravidelne navštevuje osoba, ktorej telesnú integritu alebo duševnú integritu svojím konaním ohrozuje, g/ písomne, telefonicky, elektronickou komunikáciou alebo inými prostriedkami úplne alebo čiastočne nekontaktovala osobu, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť takým konaním ohrozená, h/ sa na určenú vzdialenosť nepribližovala alebo iba obmedzene približovala k osobe, ktorej telesná integrita alebo duševná integrita môže byť jej konaním ohrozená.

10. Podľa § 329 odsek 1 CSP súd môže rozhodnúť o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia aj bez výsluchu a vyjadrenia strán a bez nariadenia pojednávania. Ak rozhoduje odvolací súd o odvolaní proti uzneseniu o zamietnutí neodkladného opatrenia, umožní sa protistrane vyjadriť k odvolaniu a k návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia.

10.1. Podľa § 329 odsek 2 CSP pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

11. Podľa § 330 odsek 1 CSP súd môže určiť, že neodkladné opatrenie bude trvať len po určený čas, uznesenie o neodkladnom opatrení súd odošle najneskôr do troch dní od jeho vyhotovenia.

12. Osobitná úprava neodkladných a iných opatrení súdu je obsiahnutá v ust. § 360 až § 369 CMP. Na rozdiel od sporového konania, podľa právnej úpravy mimosporového konania je možné nariadiť neodkladné opatrenie nielen na návrh, ale aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať bez návrhu. Ak súd nariadi neodkladné opatrenie bez návrhu pred začatím konania vo veci samej, začne konanie vo veci samej alebo poučí účastníkov o možnosti podať návrh na začatie konania. Súd podľa Civilného mimosporového poriadku nariadi neodkladné opatrenie aj vtedy, ak to vyžaduje verejný záujem. Zrušiť nariadené neodkladné opatrenie môže súd aj bez návrhu, ak sa zmenia pomery alebo ak odpadli dôvody, pre ktoré bolo nariadené. V Civilnom mimosporovom poriadku je osobitne upravený procesný postup, týkajúci sa neodkladných opatrení vo veciach ochrany maloletého, vo veciach výživného, vo veciach osobnej starostlivosti o maloletého, o povolení súdu na výkon oprávnenia vo veci starostlivosti o maloletých (na základe ktorého je možné povoliť vstup do obydľia, v ktorom sa maloletý nachádza, na účely výkonu právomocí orgánu sociálnoprávnej ochrany detí a sociálnej kurately). Právna úprava neodkladného opatrenia vo veciach ochrany maloletého dieťaťa v zásade vychádza z doterajšej právnej úpravy predbežného opatrenia. Vzhľadom na to, že v citovanom ust. § 325 ods. 2 CSP je použité slovo „najmä“, je zrejme, že výrok neodkladného opatrenia môže, ale nemusí úplne zodpovedať zákonnému textu. Preto súd pri poskytovaní ochrany neodkladným opatrením musí vychádzať zo základného účelu, ktorý má neodkladné opatrenie sledovať s ohľadom na znenie § 324 ods. 1 CSP.

13. Súd o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia rozhoduje spravidla bez výsluchu a ochrana maloletého dieťaťa vyplýva aj z ustanovení zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine. Sleduje sa najmä záujem maloletého dieťaťa, ktorý bol ako zásada zakotvená prijatím zákona č. 175/2015 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa Zákon o rodine. V zmysle uvedenej zásady je záujem maloletého dieťaťa prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa, okrem iného, zohľadňuje úroveň starostlivosti o dieťa; bezpečnosť dieťaťa, ako aj bezpečnosť a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava; ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa; ohrozenie vývinu dieťaťa a pod.

14. Nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný charakter. Pri nariaďovaní neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení. V dôsledku toho sa tu nezisťujú všetky tie skutočnosti, ktoré má mať súd zistené pred vydaním konečného rozhodnutia. Skutočnosti, z ktorých sa vyvodzuje dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, nemusia byť preukázané dôkazmi. Zákon z tohto dôvodu ani nepredpokladá, že by pri rozhodovaní o neodkladnom opatrení mal súd vykonávať dokazovanie (§ 185 a nasl. CSP). Pre nariadenie neodkladného opatrenia je postačujúce, pokiaľ sú okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť návrhu na toto dočasné opatrenie, aspoň osvedčené. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou.

15. V článku 18 odsek 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a vývoj dieťaťa.

16. V článku 24 odsek 2 Charty základných práv EÚ je zakotvené, že pri všetkých opatreniach prijatých orgánmi verejnej moci alebo súkromnými inštitúciami, ktoré sa týkajú detí, sa musia v prvom rade brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Podľa odseku 3 každé dieťa má právo na pravidelné udržiavanie osobných vzťahov a priamych stykov s obidvoma svojimi rodičmi, ak to nie je v rozpore s jeho záujmom.

17. V zmysle článku 41 odsek 4 Ústavy SR starostlivosť o deti a ich výchova je právom rodičov; deti majú právo na rodičovskú výchovu a starostlivosť.

18. Podľa článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom akejkoľvek činnosti týkajúcej sa detí, nech už uskutočňovanej verejnými, alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

19. Prijatím Dohovoru o právach dieťaťa sa jednotlivé štáty zaviazali, že ich činnosť bude v súlade s najlepším záujmom dieťaťa a ostatnými článkami Dohovoru. Deti, na rozdiel od dospelých, nemajú možnosť za svoje práva bojovať, svoje práva uplatňovať a vyžadovať žiadnym legitímnym spôsobom, preto deti potrebujú ochranu a špeciálnu starostlivosť, akú dospelí nepotrebujú. V zmysle citovaných článkov Dohovoru aj maloleté dieťa má právo povedať svoj názor vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú a jeho názor musí byť braný vážne.

20. V zmysle článku 5 Zákona o rodine záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú. Pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa sa zohľadňuje najmä: a/ úroveň starostlivosti o dieťa, b/ bezpečie dieťaťa, ako aj bezpečie a stabilita prostredia, v ktorom sa dieťa zdržiava, c/ ochrana dôstojnosti, ako aj duševného, telesného a citového vývinu dieťaťa, d/ okolnosti, ktoré súvisia so zdravotným stavom dieťaťa alebo so zdravotným postihnutím dieťaťa, e/ ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do jeho dôstojnosti a ohrozenie vývinu dieťaťa zásahmi do duševnej, telesnej a citovej integrity osoby, ktorá je dieťaťu blízkou osobou, f/ podmienky na zachovanie identity dieťaťa a na rozvoj schopností a vlôh dieťaťa, g/ názor dieťaťa a jeho možné vystavenie konfliktu lojality a následnému pocitu viny, h/ podmienky na vytváranie a rozvoj vzťahových väzieb s obidvomi rodičmi, súrodencami a s inými blízkymi osobami, i/ využitie možných prostriedkov na zachovanie rodinného prostredia dieťaťa, ak sa zvažuje zásah do rodičovských práv a povinností.

21. Nariadením neodkladného opatrenia účastník nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z charakteru neodkladného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí vždy byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Nariadenie neodkladného opatrenia v každom prípade podľa cit. § 325 ods. 1 CSP vyžaduje splnenie podmienky, že je daná potreba bezodkladne upraviť pomery (alebo danosť obavy, že exekúcia bude ohrozená). Takáto potreba je daná naliehavosťou situácie, v ktorej vyčkávanie až na prípadné konečné rozhodnutie (vydané po riadne vykonanom dokazovaní) nemusí byť únosným, pretože by zdržanie spôsobené potrebou zachovania všetkých (vrátane procesných) postupov v konaní o veci mohlo viesť k ujme, ktorú by neskôr šlo len ťažko (ak vôbec) odvrátiť. Vo veciach starostlivosti súdu o maloleté deti je potom z uvedeného pohľadu prioritným záujmom vytvorenie, resp. za určitých okolností i obnovenie podmienok pre riadny a bezproblémový vývin dieťaťa.

22. Matka sa návrhom doručeným na súd prvej inštancie dňa 07. 10. 2020 domáhala úpravy práv a povinností k maloletým deťom S.: C., nar. XX. XX. XXXX a X., nar. XX. XX. XXXX. Zároveň sa domáhala nariadenia neodkladného opatrenia, ktorým by súd zveril maloleté deti do jej osobnej starostlivosti s tým, že maloleté deti bude zastupovať a spravovať ich majetok., Súčasne žiadala, aby súd nariadil otcovi maloletých detí prispievať na výživu maloletého C. mesačne sumou 250 eur a na výživu maloletého X. sumou 200 eur vždy do 15. dňa v mesiaci. Dôvodila tým, že maloleté deti pochádzajú z jej manželstva s odporcom, ktoré bolo uzatvorené dňa 01. 06. 2018 a od počiatku vzťahu mal odporca agresívne sklony. Najmä posledný rok došlo k intenzívnemu jeho agresivite, bezdôvodne ju obviňuje, že ho podvádza a v súvislosti s jeho podozreniami jej vulgárne nadáva a fyzicky napáda, pričom na verejnosti sa správa ako vzorný manžel. Obviňuje ju, že druhý syn nie je jeho. Má obavy, aby mu neublížil, nejaví o neho záujem, nakoľko sa podľa neho na neho nepodobá. Obviňuje ju z nevery, v súvislosti s ktorou rozhodol,

že pôjde na detektor lži. Dňa 17. 09. 2020 pod zámienkou, že idú vybavovať krst pre mladšieho syna X. ju vzal do auta, zbil po tele a tvári a nechal ju tak. O dva dni mal mať maloletý X. krst, a preto, aby nebolo vidieť jej modriny a zranenia na tvári, ju odviezol k maskérovi a prikázal mu, aby modriny dobre zamaskoval, aby sa mohol tváriť, ako vzorný manžel. Z odporcu má veľký strach, má obavy do budúcnosti a bojí sa o svoje deti. Dňa 29. 09. 2010 jej svokra požičala mobil a takto mohla zatelefonovať na linku pomoci pre obeť domáceho násillia n. o. L. K. a požiadala o pomoc. Dňa 30. 09. 2020 bola aj s deťmi ubytovaná v C. T. L. K., n. o., kde sa aj teraz nachádza.

XX. Súd prvej inštancie nariadil neodkladné opatrenie do právoplatného rozhodnutia vo veci samej tak, že maloleté deti C. S. nar. XX. XX. XXXX a X. S., nar. XX. XX. XXXX dočasne zveril do osobnej starostlivosti matky, ktorá ich bude zastupovať a spravovať ich majetok a otca zaviazal prispievať na výživu maloletého C. mesačne sumou 200 eur a na výživu maloletého X. sumou 150 eur vždy do 15. dňa toho-ktorého mesiaca vopred k rukám matky.

24. Odvolací súd po preskúmaní napadnutého uznesenia, ako aj spisového materiálu, dospel k záveru, že výsledky vykonaného dokazovania postačujú pre prijatie záveru o potrebe bezodkladne upraviť pomery účastníkov konania, a to nariadením neodkladného opatrenia, ktorým sa maloleté deti zverili do dočasnej starostlivosti matke a určila sa vyživovacia povinnosť otca na obe maloleté deti. Zo správy L. K., n. o. vyplynulo, že matka maloletých detí sa na nich telefonicky obrátila so žiadosťou o pomoc na poradňu pre obeť L. K. s tým, že je dlhodobou obeťou domáceho násillia zo strany manžela, ktorý je bezdôvodne žiarlivý, vyhráža sa jej a fyzicky ju napáda a to aj pred maloletými deťmi. S fyzické napadnutie manželom dňa 17. 09. 2020, pričom uviedla, že má obavu o svoj život a zdravie, ako aj zdravie a život maloletých detí, a preto požiadala o ubytovanie v C. T.. Po prijatí matky spolu s maloletými deťmi L. K. potvrdilo, že navrhovateľka mala na tvári a tele krvné podliatiny, ktoré si nemohla spôsobiť sama. Navrhovateľka predložila v konaní aj fotky, na ktorých je vidieť, že bola fyzicky atakovaná, keď na tvári, ale aj ruke mala rany. S navrhovateľkou začali aktívne spolupracovať pracovníčky BŽD (C.) a sú jej nápomocné, tak pri riešení právnych vecí, ako aj pri ďalšom poradenstve. Navrhovateľku opísali ako milujúcu a ochraňujúcu matku, ktorá má s maloletými veľmi pekný vzťah, má nadobudnuté aj rodičovské zručnosti a o deti sa príkladne stará. Matka má k dispozícii samostatnú izbu so sociálnym zariadením a všetky dostupné služby (špecializované sociálne poradenstvo, právne poradenstvo a právne služby, psychologické poradenstvo). L. K., n. o. kontaktovalo otca, ktorý pri prvom stretnutí dobrovoľne prispel na výživu maloletých detí a matky sumou 500 eur a prisľúbil aj prinesenie oblečenia pre maloleté deti a navrhovateľku. Oblečenie pre maloleté deti priniesol, avšak navrhovateľka uviedla, že nevie, komu toto oblečenie patrí, pretože nejde o oblečenie jej detí. Oblečenie pre navrhovateľku odporca odmietol priniesť. Postoj otca sa však voči L. K. postupne zmenil, keď ho obvinil z únosu detí, z rôznej protizákonnej činnosti, dokonca dňa 10. 10. 2020 klamlivo podal na OO PZ Nitra oznámenie, že matka a deti sú nezvestné, čo následne orgánom činným v trestnom konaní vysvetlil. Z oznámenia Okresnej prokuratúry Nitra zo dňa 20. 10. 2020 vyplynulo, že L. K., n. o. podalo dňa 01. 10. 2020 trestné oznámenie na C. S. pre podozrenie zo zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby a trestné oznámenie bolo dňa 06. 10. 2020 odstúpené Okresnému riaditeľstvu PZ, Odbor kriminálnej polície v Nitre na ďalšie konanie.

25. Aj v zmysle judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva majú štáty povinnosť chrániť život, fyzickú a morálnu integritu jednotlivca pred inými osobami osobitne so zameraním na najzraniteľnejšie kategórie osôb, kam bezpochyby patria ženy, ale aj maloleté deti. Ochrana štátu sa má vzťahovať nielen na prípady fyzického násillia, ale naopak, osobitne na prípad domáceho násillia sa môže vzťahovať aj na psychické násillie. V prejednávanej veci je tu vážne podozrenie z páchania nielen fyzického násillia na navrhovateľke, ale aj psychického, keď navrhovateľka mala dôvodnú obavu nielen o svoj život, ale aj o zdravie maloletých detí. Vychádzajúc z tvrdení matky, ale aj z predložených fotografií, ako aj zo správy L. K., n. o., ktorý matku a maloleté deti prijal, nasvedčuje o vysokej miere pravdepodobnosti, že odporca pácha násillie na navrhovateľke ako svojej manželke v prítomnosti i maloletých detí, čím sa aj tieto stávajú tzv. sekundárnymi obeťami násillia.

26. Uvedené skutočnosti sú postačujúce pre posúdenie návrhu matky ako osvedčeného a dôvodného. Pokiaľ odporca argumentoval v podanom odvolaní tým, že tu neboli splnené podmienky pre zverenie maloletých detí do dočasnej starostlivosti matky, pretože tieto sa v čase podania návrhu aj de facto nachádzali v jej starostlivosti, považoval odvolací súd tento argument za nedôvodný. Rodičovské práva a povinnosti, ktoré patria obom rodičom, neboli však doposiaľ súdnym rozhodnutím upravené, preto bolo vzhľadom na existujúce pomery nevyhnutné neodkladným opatrením poskytnúť ochranu ohrozeným

a narušeným právam a zabezpečiť, aby navrhovateľke bola poskytnutá ochrana a maloleté deti boli zverené predbežne do jej osobnej starostlivosti, keď u matky sa cítia v bezpečí, v jej starostlivosti neboli podľa správy L. K., n. o. zistené žiadne nedostatky, práve naopak, navrhovateľku L. K. charakterizuje ako milujúcu matku, ktorá má s deťmi vytvorený veľmi pekný vzťah, o tieto sa príkladne stará a má nadobudnuté rodičovské zručnosti. Aj vzhľadom na útlý vek maloletých detí, keď maloletý C. má necelé dva roky a maloletý X. 5 mesiacov, je nepochybné, že takto malé deti sú nadovšetko závislé od svojej matky, ktorá pre zachovanie svojho duševného a fyzického zdravia našla útočisko v L. K., kde má zároveň vytvorené i všetky podmienky, nielen pre bývanie, ale aj pre výchovu a opateru maloletých detí.

27. Pokiaľ otec v podanom odvolaní popiera skutkové tvrdenia matky, o tom, že by mala byť týraná, resp. že jej skutočným dôvodom odchodu z domácnosti bola jej odhalená nevera, sexuálna deviácia a závislosť na alkohole a iných omamných látkach, takáto skutočnosť nebola v konaní preukázaná a podanou správou z L. K. bola vyvrátená najmä tým, že navrhovateľka je milujúca matka, ktorá sa o svoje deti príkladne stará. V prípade, že by tvrdenia odporcu o závislosti matky na alkohole alebo iných návykových látkach mali byť pravdivé, zrejme by v tomto smere sa vyjadrili i pracovníci L. K., ktorí matku prijali, poskytli jej bývanie a sú jej nápomocní vo všetkých dostupných službách, ktoré centrum poskytuje. Zároveň je potrebné zdôrazniť, že ide iba o dočasné rozhodnutie, keď vo veci samej sa vykoná náležité dokazovanie a následne bude o právach a povinnostiach rodičov k maloletým deťom rozhodnuté s konečnou platnosťou. Nateraz je dočasné zverenie maloletých detí do dočasnej starostlivosti matky, vzhľadom na pretrvávajúce výrazné minimálne fyzické konflikty, v najlepšom záujme aj maloletých detí, aby tým, že budú v dočasnej osobnej starostlivosti u matky, predovšetkým vzhľadom na ich útlý vek, sa zabezpečí riadny výkon starostlivosti o maloleté deti, bude im aj poskytnuté stabilné prostredie, pocit istoty až do konečného usporiadania vzťahov medzi rodičmi.

28. Podľa § 366 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť platiť výživné v nevyhnutnej miere.

29. Odvolací súd považuje za správny záver súdu prvej inštancie o výške priznaného výživného, ktoré sa neodkladným opatrením v súlade s ust. § 366 CMP zásadne poskytuje v nevyhnutnej miere, t. j. v rozsahu, aby bola matka dieťaťu schopná zabezpečiť najzákladnejšie potreby. Inak nie je možné postupovať, pretože v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia sa nevykonáva dokazovanie smerujúce k zisťovaniu schopností, možností povinného rodiča, ani rozsah potrieb dieťaťa, čo sú základné východiská pri priznávaní výživného v konaní vo veci samej. V danej veci nebolo sporné, že príjem navrhovateľky predstavuje rodičovský príspevok vo výške 270,96 eura a prídavky na dve deti vo výške 49,95 eura. Podľa tvrdenia matky, ale aj lustráciou zo Sociálnej poisťovni súd zistil, že príjem otca sa pohybuje vo výške 2.000 eur, pričom disponuje aj účtovným zostatkom na účtoch v peňažnom ústave vo výške viac ako 20.000 eur. Je pravdou, že po výzve L. K. otec prispel na výživu maloletých detí, ako aj matky sumou 500 eur, avšak na žiadosť, aby priniesol pre maloleté deti, ako aj navrhovateľku oblečenie a osobné potreby, otec oblečenie pre manželku odmietol priniesť a detské oblečenie, ktoré priniesol pre deti, podľa tvrdenia navrhovateľky, nepatrili deťom. Preto bolo potrebné navrhovateľke a deťom poskytnúť oblečenie zo zásob centra. Keďže navrhovateľka spolu s maloletými deťmi prišla do zariadenia z domu svokrovcov a nepriniesla prakticky žiadne základné veci, potreby, hračky, hygienické potreby pre seba a maloletých, je na mieste, aby výživné, ktoré stanovil súd prvej inštancie, a to na maloletého C. vo výške 200 eur a maloletého X. v sume 150 eur, pokrylo zakúpenie základných potrieb pre maloleté deti, keďže sú v útlom veku, či už oblečenie, sušené mlieko, ovocie, hračky, hygienické potreby, považoval odvolací súd výšku stanoveného výživného, i keď v konaní o nariadenie neodkladného opatrenia sa určuje výživné len v nevyhnutnej miere za primerané, vzhľadom k uvedeným dôvodom. Otec ani v podanom odvolaní nespochybnil výšku svojho príjmu a nevyjadril sa ani k tvrdeniam uvádzaným L. K., ako aj matkou, že odmietol, resp. nepriniesol ani matke, ani deťom základné potreby ako je oblečenie, hračky, príp. hygienické veci. Z tohto dôvodu stanovené výživné je možné považovať za nevyhnutné pre to, aby boli aspoň dočasne pokryté a zabezpečené najzákladnejšie potreby maloletých detí.

30. Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd, rovnako ako súd prvej inštancie, nemal najmenšie pochybnosti o potrebe nariadenia neodkladného opatrenia, keď rovnako ako súd prvej inštancie mal za to, že dočasná úprava práv a povinností účastníkov tohto konania je plne odôvodnená.

31. Z uvedených dôvodov odvolací súd preto uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne podľa § 387 odsek 1 CSP potvrdil.

32. V priebehu odvolacieho konania podal otec návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhal, aby do právoplatného rozhodnutia vo veci samej upravil styk otca s maloletým C. S., nar. XX. XX. XXXX a X. S., nar. XX. XX. XXXX tak, že otec bude oprávnený stýkať sa s maloletými deťmi každý pondelok od 10.00 hod. do 17.00 hod., každú stredu od 10.00 hod. do 17.00 hod., každú nedeľu od 10.00 hod. do 17.00 hod. s tým, že si maloleté deti prevezme pred budovou E. K. K., C. XX/A, H. v určených časoch a v stanovenú hodinu pred budovou E. K. K. v určených časoch deti odovzdá matke.

33. Podľa § 362 CMP o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorý bol podaný v priebehu odvolacieho konania je príslušný rozhodnúť odvolací súd. Odvolací súd môže neodkladné opatrenie nariadiť aj bez návrhu v konaniach, ktoré možno začať aj bez návrhu.

34. Odvolací súd, rozhodujúc o podanom návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým by sa upravil jeho styk s maloletými deťmi do rozhodnutia vo veci samej, dospel k záveru, že v danom prípade a za špecifickej situácie, kedy matka s maloletými deťmi sa nachádza v E. centre - L. K., n. o., nie je opodstatnené zasiahnuť do existujúcich pomerov formou ďalšej neodkladnej úpravy, a to úpravy styku otca s maloletými deťmi. Otec neosvedčil nevyhnutnosť dočasnej úpravy pomerov strán sporu v ním navrhovanom znení. Zo správ L. K., n. o. je nesporné, že matka požiadala o pomoc krízové centrum pre obe domáceho násillia, do ktorého bola aj spolu s maloletými deťmi dňa 30. 09. 2020 prijatá a ubytovaná, pričom navrhovateľka spolu s maloletými deťmi sa nachádza na utajovanom mieste, a nie priamo na adrese L. K.. V konaní bola preukázaná skutočnosť, že n. o. L. K. podalo dňa 01. 10. 2020 trestné oznámenie na C. S. pre podozrenie zločinu týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa § 208 ods. 1 písm. a/ a e/ Tr. zák., ktoré oznámenie bolo odstúpené OR PZ, Odbor kriminálnej polície Nitra na ďalšie konanie. Podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné v konaní o návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia, bez toho, aby súd mal vykonané riadne dokazovanie, zohľadniť tieto skutočnosti, prihliadnuť najmä na to, že matka spolu s maloletými deťmi pre fyzické napadnutie, ako i psychické týranie bola nútená opustiť spoločnú domácnosť a tohto času sa spolu s maloletými deťmi nachádza v krízovom centre pre obe domáceho násillia na utajovanom mieste, čo je dôvodom, pre ktorý nie je možné upraviť styk otca s maloletými deťmi. Za situácie, že fyzického násillia sa mal otec dopúšťať voči navrhovateľke, teda matke maloletých detí, ktoré sú v tak útlom veku, že sú bytostne viazané na svoju matku, považoval odvolací súd uprednostniť predovšetkým ochranu navrhovateľky, ako aj maloletých detí, ktorých osobnú starostlivosť v súčasnej dobe zabezpečuje a na jej osobnú starostlivosť sú maloleté deti odkázané. S ohľadom na uvedené skutočnosti odvolací súd považuje za potrebné, aby sa najprv prešetrili všetky uvádzané podozrenia matkou a až následne, na základe vykonaného dokazovania, bude možné rozhodnúť aj o otázke úpravy styku otca s maloletými deťmi. Keďže matka tvrdila, že pri fyzických útokoch boli prítomné aj maloleté deti, je potrebné uviesť, že sekundárne aj oni boli obeťami násillia, a preto je potrebné poskytnúť a zabezpečiť ochranu nielen navrhovateľke ako matke, ale aj maloletým deťom, a to aj za cenu dočasného obmedzenia práva na zachovanie jeho vzťahu k maloletým deťom, a to vo forme styku, ktorý žiada upraviť práve navrhovaným neodkladným opatrením. Keďže v danej veci neboli osvedčené základné skutočnosti, ktoré by odôvodňovali prijať záver, že je tu potreba bezodkladnej úpravy pomerov vo forme styku otca s maloletými deťmi, v čase rozhodovania odvolacieho súdu tu bol prvoradý záujem maloletých detí, odvolací súd návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol.

Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu možno podať dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii.

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).